

6. ANEM DE CREUER!

GUIA DIDÀCTICA DEL PROFESSORAT

1. OBJECTIUS GENERALS
2. OBJECTIUS ESPECÍFICS
3. MATERIAL
4. METODOLOGIA I DESENVOLUPAMENT
5. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES
6. AVALUACIÓ

MATERIAL DE L'ALUMNE

1. ACTIVITAT
2. DIARI DE CLASE

GUIA DIDÀCTICA DEL PROFESSORAT

1. OBJECTIUS GENERALS

L'objectiu d'aquesta activitat és fer que els alumnes s'adonin que els estereotips de gènere els influeixen com a nois/homes de manera negativa, i no només a les noies/dones. Per aconseguir-ho es proposen els següents objectius:

- Reconèixer la existència de la masculinitat tradicional.
- Identificar els trets bàsics dels estereotips.
- Avaluar les conseqüències negatives per a les nostres vides, de la masculinitat tradicional.

2. OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Adonar-nos de com els estereotips de gènere ens condicionen a l'hora de agafar un rol.
- Reconèixer que els rols limiten als homes com a persones.

3. MATERIAL

Només necessitarem un aula o espai prou espaiós per fer una representació, però amb cadires i taules per treballar en grups.

Fotocòpies dels fulls de l'activitat per a cada grup.

4. METODOLOGIA I DESENVOLUPAMENT

L'activitat consisteix en que un o dos petits grups d'alumnes, a partir d'una situació proposada, es reparteixin uns papers i s'assignin unes caracteritzacions i unes funcions, i, a continuació, facin un petit guió que hauran de representar davant la classe.

Entre la resta del grup-classe, es faran grups d'observació, en que han de veure què fan i com s'organitzen els grups d'actors, especialment el repartiment de rols que fan per a cada paper de noi i de noia.

La funció del professorat, al principi, només és la de presentar l'activitat, sense comentar res sobre els estereotips i els rols de gènere, especialment als grups d'actors, per tal que no es vegin influenciats. El repartiment de rols ha de ser el més autèntic possible.

El professorat, un cop s'han fet els grups d'actors i actrius d'una banda, i els grups d'observació per l'altra, s'explicarà primer als grups que han d'actuar, el que han de fer, tot recordant que ho han de fer davant d'un grup d'observació, però sense dir en cap cas en què es fixaran.

En un apart, i si cal es fa sortir fora de l'aula als grups d'actuació, s'informa als grups d'observació del que han de fer, tal com s'explica al material de l'alumne. En aquest punt s'ha d'explicar què és l'estereotip de gènere, i que la seva funció és la d'observar si en el

repartiment dels rols, els nois i les noies s'agafen papers amb rols tradicionals d'homes i de dones. Han de seguir d'aprop les preguntes que surten al material de l'alumnat corresponent:

Quins rols han agafat els nois?

Quines característiques tenen?

Confirmen l'estereotip masculí?

I les noies, quins rols han agafat

Quines característiques tenen?

Confirmen l'estereotip femení?

Hi ha cap noi o noia que no hagi agafat un rol estereotipat del seu gènere?

IMPORTANT: Recordar al grup d'observació que no pot intervenir ni opinar, només observar i prendre notes.

Una vegada els grups d'actors i actrius s'han repartit els rols, i mentre preparen el guió i la representació, els grups d'observació fan un debat en paral·lel sobre el que han observat. El professorat ha d'orientar el debat cap a les preguntes abans esmentades i han d'acabar amb aquestes:

De quina manera aquests rols limita en els homes en el desenvolupament de totes les seves capacitats?

Hi ha homes/nois que a la vida real tenen desenvolupades habilitats no típicament masculines?

Troben resistències per part dels altres per posar-les en pràctica?

L'objectiu del debat és que s'adonin de com els estereotips de gènere ens condicionen a l'hora de agafar un rol i reconèixer que els rols limiten als homes com a persones, ja que no els permet desenvolupar totes les seves capacitats i potencialitats. També s'ha de veure si tot això repercuteix, amb conseqüències negatives, en els homes i les seves vides.

Després del debat es fa la representació del guió de cada grup, davant de tota la resta de companys.

Un cop acabades les representacions, cada grup d'observació ha de tornar amb el seu grup d'actors i actrius d'abans, per veure què passa. Ara, cada actor ha de bescanviar el seu paper amb el d'una actriu i a l'inrevés, per tal de tornar a fer la representació amb els papers canviats. Segurament això crearà una discussió, ja que als nois no els agradarà agafar els papers de les noies, pel canvi de rols que representa, i pot ser les noies tampoc es sentiran còmodes agafant els rols masculins. Fins i tot, segons els casos, no es podrà tornar a representar la obra perquè no es posaran d'acord o hi hauran desercions.

Tant si s'acava reinterpretant el guió, com si no, el professorat haurà de preguntar: *Com s'ha sentit cada actor i actriu durant l'intercanvi de papers?, I durant la representació del nou rol?, Què els passava pel cap? La seva masculinitat podia quedar en entredit?*

Al final de tot s'han de treure les conclusions, en que el professor o professora preguntarà a tot el grup:

- Els estereotips ens afecten?
- Inconscientment agafem uns rols segons el nostre sexe?
- Això limita els homes en el desenvolupament de totes les seves capacitats?
- Quines conseqüències negatives té tot això per als homes?

5. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

A continuació trobarem posem unes llistes d'estereotips masculins i femenins, i la diferència entre sexe i gènere.

Sexe i gènere són dos conceptes totalment diferents.

- **El sexe** és una qüestió purament física que fa referència al fet biològic d'haver nascut nen o nena.
- **El gènere** és una construcció cultural i social que atribueix una sèrie de característiques, rols, drets i deures a les persones segons aquestes hagin nascut amb un sexe masculí o femení. Val a dir que aquesta construcció cultural pot canviar d'una societat a una altra i que també varia al llarg del temps perquè

hem de tenir clar que no deixa de ser un pacte social que pot ser qüestionat i canviat en un moment donat.

ESTEREOTIPS DE GÈNERE

DONES

- Sensible
- Amable
- Complaent
- Obedient
- Passiva
- Fràgil
- Sensible
- Necesista contacte afectiu i emocional
- Necessita protecció
- Solidària
- No és agressiva
- No és competitiva
- La seva prioritat és la família

HOMES

- Forts
- Competitius
- Emprenedors
- Inflexibles
- Agressius
- Actius
- Disciplinats
- No mostren les seves emocions
- Autosuficients
- Confiança en si mateixos
- Independents
- Ambiciosos
- La seva prioritat és el treball

Les formes en que els estereotips limiten als nois/homes i tenen unes conseqüències negatives per a ells :

- No poden ser expressius ni mantenir relacions íntimes i properes d'amistat, on es puguin obrir i deixar sortir les seves pors i les seves ansies.
- No són capaços de demanar ajut o consell.
- No poder desenvolupar totes les seves habilitats socials i personals.
- No poden disfrutar obertament de les relacions professionals, personals i familiars, i han d'evitar el contacte físic. Només es permet el contacte físic en situacions d'èxit, generalment relacionades amb la feina, com un ascens, l'esport com un gol o guanyar una competició, o en la família.
- Ser competitius, els genera moltes inseguretats i estrés, que acaben derivant en depressions.
- No saben resoldre els conflictes de manera positiva o consensuada, el que implica mals rotllos a la feina i a les relacions de parella.

- S'accepta poc que facin feines relacionades amb tenir cura d'algú, encara que siguin vocacionals.
- Que no vegin les feines de casa com a pròpies i que no sàpiguen gaire viure sols.
- En els llocs de feina en que és important el tracte amb el client, se sol agafar abans una noia que un noi.
- No poden disfrutar d'una relació de parella plena, ja que el noi no s'obre ni és prou emocional ni empàtic.

6. AVALUACIÓ

Al final de la sessió s'han d'avaluar tant els objectius generals com els específics de l'activitat. Una de les maneres és que cada alumne, de forma individual, faci un **diari de l'activitat**, tot expressant la seva experiència, no només explicant el que s'ha fet, sinó de forma vivencial: quines idees l'han impactat més, de quines coses s'ha fet més conscient ara que abans, i quines actituds o valors pensa que canviarà després de l'activitat.

D'aquesta manera, el professorat, al llegir els diaris podrà avaluar si s'han assolit els objectius.

MATERIAL DE L'ALUMNE

1. ACTIVITAT

- **Presentació de l'activitat:**

En una revista he vist l'anunci següent:

Navega i conviu en un veler

Viatges en veler, estiu 2008.

Apunta't a una nova experiència.

Organitzem viatges de 10 dies a Menorca o

Eivissa i Formentera, des de 500€ per persona.

Sol·licita informació al: 98 765 432

Em sembla una bona forma de fer vacances, ja m'imagino banyant-me a les cales amagades, tot disfrutant del sol i del mar. Per això, ens hem apuntat un grupet d'amics per anar-hi aquestes vacances.

Quan arribem al vaixell, el patró ens diu que haurem de conviure en un espai reduït, i que hem de cuidar la convivència. També ens diu que ens haurem de repartir les feines i els càrrecs entre nosaltres per tal que tot funcioni correctament durant aquests deu dies.

- **Repartiment dels papers:**

Haurem de fer 2 grups de 8 alumnes (4 actors, 4 actrius) per al repartiment dels càrrecs i les feines. Després haurem de fer un petit guió sobre el primer dia de viatge (o un altre dia). Més endavant haurem de representa el guió davant la classe.

La resta de la classe farà d'observadors i espectadors, amb unes altres funcions. També s'hauran de repartir en dos grups, un per cada grup de teatre.

GRUP D'ACTORS I ACTRIUS

A continuació us heu de repartir els vuit personatges, i assignar-vos uns càrrecs, unes funcions i unes caracteritzacions. Això ho heu de fer entre tot el grup i davant dels observadors assignats.

PERSONATGES

Poseu el nom de cada alumne i alumna al costat de cada personatge:

Actor home:
Actor home:
Actor home:
Actor home:
Actriu dona:
Actriu dona:
Actriu dona:
Actriu dona:

CARACTERITZACIONS

Us heu de repartir cada caracterització, una per cada actor o actriu.

Poseu el vostre nom al costat:

Ets molt responsable i amb autoconfiança	
T'agrada molt prendre el sol i banyar-te	
T'has apuntat perquè t'agrada un noi/noia del grup	
Ets una persona passiva però obeeixes fàcilment les ordres	
Ets una persona emprenedora i t'agrada ser líder	
T'agrada tenir cura dels altres i que se sentin bé	
Ets una persona esportista, que sol anar al gimnàs	
Necessites contacte afectiu i emocional	

CÀRRECS I FUNCIONS

A continuació es dóna una llista de responsabilitats i funcions dins del grup per tal que surti tot bé i ens ho passem d'allò més bé. Poseu el vostre nom al costat:

Responsable dels contactes amb el personal dels ports (per demanar amarrament i serveis, pagaments,....).	
Responsable de cuinar els esmorzars i dinars quan no s'és a port.	
Responsable de mantenir el rebost ple de begudes i menjar.	
Mariner o marinera 1, per aixecar i recollir les veles, caçar escotes, ...	
Mariner o marinera 2, per aixecar i recollir les veles, caçar escotes, ...	
Tripular el timó i dirigir les maniobres amb les veles, ...	
Manteniment de la neteja i l'arrangament.	
Curar dels malalts i malaltes, i primers auxilis.	
Pescar amb aletes i ulleres.	
Elaborar el pla de la travessia (llocs i activitats a fer).	
Coordinar i comprovar que tothom fa la seva feina.	
Animar la travessia.	

Un cop repartits els personatges, heu d'escriure un breu guió sobre el que passa en algun moment de la travessia, en el qual hi participin tots els personatges almenys una vegada, i amb la intenció que quedi reflectida la caracterització i la funció que heu escollit abans. No ha de ser massa llarg, només una esqueix. Després teniu uns deu minuts per tal que cada actor prepari la seva intervenció, i es fa la representació davant de tota la classe.

Un cop han actuat els dos grups, cada grup, o un de sol, s'han de bescanviar els papers, de manera que cada noi agafa el paper d'una noia i cada noia agafa el paper d'un noi.

Teniu de 5 a 10 minuts per preparar el paper, abans de tornar a fer la representació amb els papers canviats. El grup d'observadors ha de veure com us torneu en repartir els papers.

Un cop us poseu d'acord, feu la representació amb el canvi de rols.

GRUP D'OBSERVADORS

La missió de cada grup d'observadors és la d'observar el repartiment de rols dins del grup d'actors i actrius, i prendre notes sobre el que va passant. Heu de fixar-vos sobretot en els rols assignats als nois i els assignats a les noies, i les diferències que es detectin, en especial, si són estereotipades (estereotipat vol dir si les noies han escollit rols tradicionals de dones i els nois els rols tradicionals d'homes).

Mentre els grups de actors i actrius preparen el guió i assagen el seu paper per a la representació, fareu una taula rodona on poseu en comú el que heu observat abans sobre el repartiment de rols.

Els temes a tractar són:

Quins rols han agafat els nois? Quines característiques tenen?

Confirmen l'estereotip masculí?

I les noies, quins rols han agafat? Quines característiques tenen?

Confirmen l'estereotip femení?

Hi ha cap noi o noia que no ha agafat un rol estereotipat del seu gènere?

De quina manera aquests rols limiten els homes en el desenvolupament de totes les seves capacitats?

Penseu que hi han homes/nois que a la vida real tenen desenvolupades habilitats no típicament masculines? Troben resistències per part dels altres per posar-les en pràctica?

Després del debat, es fa la representació de cada grup d'actors i actrius.

Un cop acabada la representació, heu de tornar amb el vostre grup i heu d'observar què passa quan els actors s'han de bescanviar els papers de nois per els de noies i a l'inrevés.

Hi han resistències?

Són els nois els que no volen agafar els papers de noies? O són les noies les que no s'atreveixen a agafar el paper dels nois?

Hi ha molta discussió? Quins arguments posen?

Com s'han sentit els nois agafant els papers de les noies? I les noies agafant els papers dels nois?

S'ha arribat a fer la representació? O no hi ha estat acord en el nou repartiment de papers?

2. DIARI DE CLASE

Al final de l'activitat, has d'escriure en un full la teva experiència, de manera individual, no tant explicant el que s'ha fet, sinó de forma vivencial i personal: quines idees o activitats t'han impactat més, de quines coses t'has fet més conscient ara que abans, i quines actituds o valors penses canviar a partir d'ara, després de l'activitat.